

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Pred deželnim zborom.

Iz Novomeškega okraja 15. septembra.

V kratkem, kakor pravijo, ima biti sklican deželni zbor kranjski. Z veliko pozornostjo motrili smo še vsako leto, kot zavedni volilci, davkoplačevalci in Slovenci njegove obravnave, kar je samo ob sebi umevno, ker obravnave imajo preobčutne posledice za gmotno stanje vse dežele, za ojačenje, ali oslabiljenje narodnosti naše. Zanimanje pa, s katerim pričakujemo volilci in nevolilci letošnjega zasedanja deželnega zbora, presega vse o takih prilikah do sedaj navadne meje, prešinja vedno širše kroge in postaja tem živahnješe, čim bližje je dan, ko se snidejo v deželni zbornici novovoljeni poslanci. Uzroka temu splošnemu, skoro da nervoznemu zanimanju pa ni iskati v slučajih, da je to prvo zasedanje po volitvah, ali v kakej umetni agitaciji, ali morda v onem k sreči že polegled nasprotji, katero je vladalo za volitev v nekaterih okrajih, tudi ne v tem, da je prišlo letos nad tretjino novih močij v deželni zbor, — saj so odličnjaki mej njimi vsi pa so bili voljeni pod zastavo slovensko — duhove je vzbudil sam prejšnji deželni zbor, ali pravo za pravo njemu predloženi načrt novega občinskega reda in novega občinskega volilnega reda. Ta načrt, kakor znano, namerava popolno preosnovno občinske samouprave in ustanovitve nadžupanij. Modro je postopal prejšnji deželni zbor, ki ni hotel prevzeti zadnje dni svoje postavodajalne dobe vse odgovornosti za tako osodepolno premembo obstoječih razmer, da je naročil deželnemu odboru, naj izve poprej sodbo o tej zadevi od prizadetih činiteljev samih t. j., od občin, katerih je 344 na Kranjskem. Več nego dve tretjini sta se izrekli proti načrtu! A kljub temu se lahko bere mej vrstami dotičnega poročila deželnega odbora, da ni še pokopana s tako ogromno večino vsega prebivalstva obsojena namera. In ravno to je, kar budi več nego navadno zanimanje za letošnje obravnave v deželnem zboru ter kliče na pozor in opreznost merodajne kroge in vse prebivalstvo. Ne da se tajiti, da ima omenjeni načrt

tudi svojo dobro stran, namreč da bi se ž njim jako olajšalo uradovanje okrajnim glavarstvom, kajti uradovanje s 5—7 nadžupani je mnogo zložnejše nego z 20—30 občinami, — po toliko jih sedaj imajo okrajna glavarstva — in nadžupani bi imeli gotovo tudi mnogo več ugleda, nego naši sedanji župani; ali vse to ne odvaga zlih posledic omenjenega načrta v gmotnem in narodnem oziru.

Upravni stroški vseh 344 občin znašajo sedaj 70.810 gld., potem pa bi znašali 178.400 gld., kakor računa deželni odbor sam, tedaj 107.590 gld. več in bojimo se, da bi še to ne zadostovalo — ker proračuni imajo vedno to napako, da se radi prekoračijo za nekoliko tisočakov. Treba bode novih nadžupanijskih uradnikov in služabnikov in zaklada za njihovo preskrbovanje, ko onemorejo in ne bodo več za službo. To breme bo nakazalo naložiti le občinam. Tudi nadžupan ne bode opravljal brezplačno, kakor sedaj večinoma delajo župani, ali samo proti neznatni odškodnini svoje službe, ampak treba bo skrbeti za njemu dostojno plačilo. V narodnem oziru pa se je bati najhujšega. Načrt predpisuje določitev kraja, ki bo vedno sedež nadžupanijskega urada. Dosedanje občine bodo volile svoje zastopnike po 500 duš bode imelo jednega, v nadžupanijsko svetovalstvo. Mislimo si malo mestice ali kraj s 500—600 ali malo več prebivalci, kjer je sedež c. kr. uradnj in nadžupanije. Kako uradniki v malih krajih znajo uplivati na volilce, je dobro znano. Tu se izvolita jeden ali dva nemškutarja v nadžupanijsko svetovalstvo, 7—10 drugih občin, kateri ima lahko vsaka nad 1000 duš, pa volijo narodno. Zbor je torej lahko razen jednega ali dveh članov ves naroden, nadžupan pa bode vendar le nemškutar, ki stanuje slučajno v občini, ki je določena za sedež nadžupanije, kajti preveč bi bilo zahtevati, ako bi volili koga kje drugod stanujočega, da bi hodil ali se vozil vsak dan jedno ali tudi več ur daleč v nadžupanijski urad. Stanovališče bi tu več odločevalo, več nego sposobnost in splošno zaupanje. Poleg tega bi pa imeli tudi drugi občani zaradi opravič in nadžupanijski pisarni preveč zamude, ako bi morali

zarad vsake malenkosti po 1, 2 ali več ur daleč hoditi, kar sedaj lahko doma opravijo, koliko bi torej zgubili časa in koliko denarjev potrosili v teh nepotrebnih potih. Omenjeni načrt tudi predpisuje za nadžupanije pri deželni vladi izprašane in zaprisežene uradnike (tajnike). Morda se bode mej drugimi tudi zahtevalo zmožnost nemškega jezika. Z Bogom potem slovensko uradovanje. Svetovalci naj sklenejo stokrat, da hočejo slovenski uradovati in zahtevati slovenske dopise od glavarstva, občinski uradnik bo moral obogati vlado, da ga ne kaznuje, kakor sedaj še marsikdaj župane ter mu ne odreče sposobnosti za občinskega uradnika. Potem ima dotični načrt tudi druge pomanjkljivosti, tako sta si na pr. § 2 in 6 v protislovju zarad delokroga županij in nadžupanij, vsled tega bi bilo vedno reklamovanje, kadar bi šlo za kako pravico in zanikovanje dolžnostij, kadar bi šlo za odgovornost. To so nekatere glavne napake omenjenega načrta in zaradi tega se ni čuditi, da je bil zavržen s tako ogromno večino čuditi se je le, da se je sploh še kaj občin dobilo, ki so zanj glasovale; le krajevni, sebični oziri so jih mogli pri tem voditi — dežela in narodnost pa bi škodo imeli. Zato imamo opravičeno upanje, da novovoljeni deželni zbor dotičnega načrta ne bo odobril kakor so nam pred volitvijo obljubovali gg. poslanci. Ako jih je opomnil ta dopis dane besede, katere jih nikakor nečemo odvezati, potem je dosegel svoj namen.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. septembra.

Mladočehi nameravajo sklicati dne 28. t. m. več taborov, kateri bodo imeli vsi jednak dnevni red. Bavili se bodo z vprašanjem: Kako sodi češki narod o Zuckroven govoru pri shodu volilcev, ko je ta poslanec govoril o kronanji. Dr. Zucker se je tedaj izjavil, da bi bilo kronanje v prvi vrsti cerkvena ceremonija, ki bi narod tesneje zvezala s svojim vladarjem. Mladočehi pa naglašajo, da kronanje le kot cerkvena ceremonija za Čehe nema

LISTEK

Levstikov Jože.

Če srečaš Jožeta v Ljubljani o Trijaci ali o sv. Ošpeti ali pa tam doli pri sv. Heleni v Čakavci na konjskem trgu na semenji dan, ne bodeš ga ločil od drugih mešetarjev. Znanemu konjskemu mešetarju ciganu Pavletu je še celo zeló podoben. Potlačen nos, rujava brada, zamazana obleka, krog vratu ohlapno zavezana rudeča ruta, hripav glas, urna hoja — vse to kaže, da je Jože mešetar, kakor brez števila drugih.

Opazuj ga pa bolj natanko, pogledj zlato verižico na uri, obleko, katera bi, ko bi bila nova, ne delala nečasti nobenemu gizdalinu, posebno pa, če si ga kedaj opazoval oblastno sedečega na lahmem vozičku na potu iz semnja ali v semenj, kako je trenil zdaj pa zdaj z vajeti in elegantno, rekel bi z nekakim „chicom“ zamahnil z bičem po konji — pogodil bodeš takoj, da je Jože videl svet, da vé in zna kako in kaj.

In res, Jože je videl precej sveta, zaslužil mnogo denarja in mnogo denarja tudi zapravil.

Svojo karijero pričel je v Ljubljani pri „Cesarji“. Služil je tam za „fanta za vse“. Pomagal je v hlevu, pomagal v kleti, pomagal v kuhinji, letal

je po mestu, kamor in kadar je bilo treba, snažil škornje itd. In tu sta se seznanila z Levstikom in sklenila trdno — prijateljstvo.

Levstik ni ljubil družčine. Izimši par ožjih prijateljev, se ni rad družil z nikomer. S svojo nepogljivostjo, odločnostjo in s svojimi perečim sarkazmom, katerega ni štedil v nobeni družbi, obranil se je nadležnih prijateljev. Nasproti pa je bil ljubeznjiv v občevanji z nižjimi. Tu se je najbolj pokazala njegova šegava dovtipnost in dobrodelni ribniški humor.

„Kaj boš ti bral?“ vprašal je osorno malega učenca iz normalke, ki se je s svojim tovarišem utihotapil v bralno sobo licejske knjižnice, z namenom pokazati mu vrata. „Lažnjivega kljukca“, bil je proseči odgovor. Levstiku se je lice razvedrilo. „In ti pa Pavliho? kaj ne da?“ dejal je obrnen proti drugemu učencu in s trdnim korakom hitel je po zahtevani knjigi.

Nekega dne, ko je bil pri kosilu v imenovani gostilni, pride ga znana brdka točajka prosit napisa na škrinjico za smodke, kateri naj bi v vezani besedi opozarjal kadiilce, da se morajo smodke takoj plačati. Levstik napravi zahtevani napis. Spominam se samo na poslednje štiri verze:

— — — zato kdor smodek poželi,
naj „keber“ zanje položi!
ampak Antonija Šarabon:
Jih daje tudi za božji lon. —

Občudovanja vredna je bila Levstikova potrpežljivost, kadar je dobil v roke pravega, trdega kmeta, čegar jezik ni bil pokvarjen z mestno spakadranom govorico. Kako spretno je znal staviti vprašanja, da je dobil povoljni odgovor, kako se izgovarja ta ali ona beseda, kako se rabi v tem sklonu, v tem številu.

In tak predmet za Levstika je bil kakor nalašč naš Jože. Nepokvarjen mladenič prišel je iz vasi v Ljubljano. Najiven kolikor moči, toda ne top ali neukreten. Prijubil se mu je tako, da je takoj po kosilu zaklical: Jože. In Jože je priteknel ves srečen iz kakega kota. Po tem pa sta se jela pogovarjati. Levstik je vedel, da se v Jožetovi glavi „svét suče vse drugače“, kakor v njegovi in ravno zato je hotel vedeti kako. Stavil mu je vprašanja vsake vrste in se potem čudil najjavnim, a tu in tam vendar prebrisanim odgovorom. Na vrtu sta sadila trte, obrezovala sadno drevje in pri tem imela filologične študije. Če je Levstik slišal kako novo besedo, tako jo je zastavil Jožetu.

„Jože, ali veš kaj je baraba?“ prašal ga je nekoč. In Jože je jel razkladati, kaj on razume s to klasično besedo.

To občevanje Jožetovo z Levstikom je trajalo več let. Ko si je Jože zaslužil nekoliko novcev, pa hajd po svetu. Služil je potem v Trstu, na Reki, v Zagrebu, potem zopet v Ljubljani, dokler se ga ni

Signuren zdravilen uspeh. Vsem, kateri tré vsled zapretja ali slabega prebavljenja, napenjanja, tiščanja v prsih, glavobolja, pomanjkanja slastij do jedi in drugih slabostij, pomaga gotovo pristni „Moll-ov Seidlitz-prášek“ Skatljica 1 gid. Vsak dan ga razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 7 (55-12)

„LJUBLJANSKI ZVON“
za vse leto gl. 4.60; za pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Zahvala.
Dne 8. septembra t. l. priredil je znani domoljub, tukajšnji c. kr. sodnijski adjunkt Julij Bučar, izvrstno zabavo, pri kateri se je sviral na gosli, flavto in glasovir. Zabavna večera udeležilo se je mnogo odličnega ljudstva in se je daroval čisti donesek 36 gl. 50 kr. in dva k obuka revni šolski mladini v Črnomlju. Podpisano šolsko voditeljstvo izreka tedaj gori imenovanemu občespoštvovanemu gospodu priredniku, kakor tudi njegovima sodelovalcema g. živinozdravniku Falakofskiju in gospodičini Gabrijeli Jeršiničevi in vsem šolskim prijateljem za njih trud in zdatno podporo v imenu revne šolske mladine najtoplejšo zahvalo.

Šolsko voditeljstvo v Črnomlju,
dne 21. septembra 1889.

Jeršinič,
voditelj.

Javna zahvala.
Vrli narodnjak gospod Ivan Gabršek, okrajni tajnik na Vranskem, je glasbenemu društvu v Grajski vasi blagodušno daroval nov mali boben, ki se je močno pogrešal, za kar se mu celo društvo prisrčno zahvaljuje.

Fran Virant.

Tujci:

22. septembra.

Pri **Maltič:** Krieg, Kochberg, Kamauf, Böhmisch, Schneider, Godina, Liebenwein, Tanzinger z Dunaja. — Parmegiani, Aliamenta, Cavazzani, Ronzoni iz Trsta. — Soga iz Kostanjevice. — Tomažič iz Eostojme
Pri **Stonu:** Wemer, Jeglič, Brüll, Erben, Blasky, Tausig z Dunaja. — Pulzer z Reko. — Milkovič z Broda. Fink iz Gradca. — Borelli iz Zadra. — Amigond iz Gorice. — Wamick, Goldschmidt iz Trsta. — Besocca iz Trsta. — Hiršman iz Siseka

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krima v mm.
21. sept.	7. zjutraj	725.0 mm.	10.4° C	sl. svz.	dež.	29.50 mm.
	2. popol.	726.0 mm.	11.2° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	729.4 mm.	6.8° C	sl. svz.	dež.	dežja.
22. sept.	7. zjutraj	732.7 mm.	6.0° C	sl. svz.	obl.	0.80 mm.
	2. popol.	731.2 mm.	13.2° C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	730.2 mm.	8.8° C	sl. svz.	jas.	dežja.

Srednja temperatura 9.5° in 9.3°, za 4.3° in 4.5° pod normalom.

Gena zvezku 60 kr., eleg. vez. 1 gid.

JURČIČ-EVI ZBRANI SPISI.

Ravnokar je izšel in se dobiva v „NARODNI TISKARNI“

VIII. zvezek

Jurčič-evih zbranih spisov.

Vsebina:

Cvet in sad.

Izviran roman. („Slovenska knjižnica“ 1877.)

Bela ruta, bel denar.

Povest. (Slovenski Narod 1874.)

Zvezek stane 60 kr., elegantno vezan 1 gid. — Pri vnanjih naročilih velja poštnina za posamični nevezani zvezek 5 kr., za vezani 10 kr. — Dijaki dobivajo Jurčič-eve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naročé skupno najmanj 10 izvodov.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.

Dunajska borza

dné 24. septembra t. l.
(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	83.70	83.75
Srebrna renta	84.50	84.45
Zlata renta	110.65	110.60
5% marena renta	99.30	99.45
Akcije narodne banke	916.00	917.00
Kreditne akcije	305.70	305.80
London	119.75	119.55
Srebro	—	—
Napol.	9.48 1/2	9.47 1/2
C. kr. cekini	5.68	5.68
Nemške marke	58.45	58.40
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 133	25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 174	25 „
Oggerska zlata renta 4%	99	60 „
Oggerska papirna renta 5%	94	90 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	—
Dunavska reg. srečke 5%	100 gl. 122	75 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	50 „
Kreditne srečke	100 gl. 182	25 „
Rudolfove srečke	10 „ 20	50 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 136	90 „
Tramway-društ. velj 170 gl. a v.	231	40 „

Zahvala.

Za mnoge ljubezni polne dokaže sočutja mej boleznijo in za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu moje presrečno ljubljene soproge, ravno tako tudi za lepe darovane vence izr-kam najodkritosrečnejšo in najiskrenejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti častitim gospodom tovarišem in tovarišicam in gg. pevcem.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1889.

Anton Razinger.

Poštna upraviteljica

(Expeditorin) od 28—36 let stara, vsprejme se. — Kje? pove upravnistvo „Slov. Naroda“. (772-1)

Miekarna J. Bolé-ta na Reki

kupuje in vsprejme redovito fino namizno in navadno

surovo maslo

kakor tudi (763-2)

pristno kuhano maslo.

Prostorna prodajalnica

s tremi sobami, kuhinjo in magacinom,

na jako ugodnem mestu v Laškem trgu se dá takoj v najem. — Pogoji so ugodni. — Več pove g. Andr. Keppa v Laškem trgu. (774-1)

Za prodajalko

v prodajalnice mešanega blaga, specerijsko ali pa k perilu želi ustopiti gospodična, ki ume tudi vsa hišna dela. — Ponudbe vsprejema upravništvo tega lista. (769-1)

Kovaški pomočnik

dobi službo pri (777)

Janezu Snoju, kovaškem mojstru v Kamniku.

Pri A. Cvenke j-ni v Sevnici na Štajerskem vspejme se takoj pod ugodnimi pogoji deček iz dobre hiše, kateri je dovršil saj 4razredno ljudsko šolo, kot

učenec

(762-2)

za prodajalnico z mešanim blagom.

Mlin s 6 tečajji in z žago

ob Tržiški Bistrici v Podbrezjah, blizu železnične postaje, **proda se** iz proste roke pod ugodnimi pogoji. Mlin, žaga in za se stoječi hlev so v popolnoma dobrem stanu. **Konstantna** vodna moč znaša **55 konjskih sil** in bi se lahko na **65—70 konjskih sil** povišala. Z mlino **proda se** po žetju tudi tik mlina ležeči **vrt z njivo** in blizu ležeči **travniki**.

Natančneje izve se pri **Fr. Pavlin-u v Trstu, Via Navali 9.** (773-1)

Prodaja mleka.

V **Lavrici** odda se vsak dan še **70 litrov svežega mleka.**

Mleko se v vsaki množini do 7. ure zjutraj dostavi točno v stanovanje. **Liter mleka veija 7 kr.** Trajni sprejemniki so v prvi vrsti dobro došli. — Natančneje se izve v hiši v **Gledaliških ulicah št. 4,** „pri belem volku“. (742-3)

Na prodaj je (776-1)

posestvo

blizu železniške postaje, farne cerkve in rudarije za 5000 gl., katerih je pa le polovico treba takoj plačati, druga polovica se pa lahko uknjiži na posestvo. Poslopja, hiša, hlevi in kozolec, so dobro narejena in s slamo krita. Posestvo sestoji iz travnikov, njiv in hoste in meri kvepe 47 oral.

Kaj več pove lastnik g. **Stibernik** in iz prijaznosti g. **Josip Zimmermann** v Zagorji pri Savi.

KMETOVALEC.

Iustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gl., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gid. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gl., na 1/2 strani 8 gl., na 1/4 strani 5 gl. in na 1/8 strani 3 gl. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889. nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini večji gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888. prinesel je „KMETOVALEC“ na 212 straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedel-skih zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili danes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gl., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ za 10 let. — Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izšle številke. (874-10)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.